

Koulukodit ja lastensuojelun piirissä olevat lapset koulussa

Monenlaiset oppijat I

Skoopin syyskoulutus

Jyrki Nikanne

Psykologi

VKK, Vuorelan koulukoti

28.10.2025

Alustajan esittely

- Psykologi vm 1990
- Aikuisopetusta aikuiskoulutuskeskuksessa
- Perheneuvolapsykologin erik. koulutus
- NLP-practitioner
- Psykiatriassa 1994-2021, aikuiset ja lapset
- Ratsastusterapeutti vuodesta 2000
- Tunnetaitovalmennus (EASEL-ohjaaja) 2008
- Kivun psykologian asiantuntijakoulutus 2018
- Vuorelan koulukodin psykologi v:sta 2021 (trauma- ja DKT-koulutukset)

Valtion koulukodit

<https://youtu.be/9-Mem0AMsrA?si=FqwQ50ZCRnd9qGok>

Koulukotien nuoret:

Kognitiivinen taso vastanee perusväestöä, silti merkittävä oppimisen tuen tarve

---

Huostaanotettuja nuoria

13-18 v.

Tavoitteena peruskoulun suorittaminen

Viimesijainen sijoituspaikka (oireilu voimakasta, usein takana jo monta muuta sijoitusta)

Kiintymyssuhteet katkenneet ja niissä usein vakavaa turvattomuutta

[Valtion koulukodit - Toivo kantaa](#)

Al-yhteenveto

Kiintymyssuhde on lapsen ja häntä hoitavan aikuisen välinen syvä tunneside, joka kehittyy lapsen tarvitessa suojaa, turvaa ja hoivaa. Laatu riippuu aikuisen tavasta tunnistaa ja vastata lapsen tarpeisiin. Se luo lapselle sisäisen mallin ([kiintymyssuhdemalli](#)), joka vaikuttaa tuleviin ihmissuhteisiin ja käsitykseen itsestä ja maailmasta.

Kiintymyssuhdemallit

Turvallinen

Ristiriitaisesti turvaton

Välttelevästi turvaton

Kaoottinen eli jäsentymätön

KIINTYMUSSUHTEIDEN VAIKUTUS OPPIMISEEN

Kiintymyssuhteilla ja –käyttäytymisellä on sekä psykologinen että biologinen perusta

**”NÄEN ITSENI,
SILLÄ JOKU MUU NÄKEE MINUT”**

(Jean Paul Sartre)

Psykologinen syntymä tapahtuu
kiintymyssuhteessa.

Kiintymyssuhde
on keskeisten
minä- ja
vuorovaikutus-
skeemojen
oppimisalusta

- Skeema tarkoittaa mielen malleja maailmasta eri asioita koskien
- Kiintymyssuhde luo pohjan itseä ja ihmissuhteita ja elämän pelisääntöjä koskeville skeemoille. Nämä skeemat vaikuttavat kasvun läpi aikuisuuteen.
- Skeemat ja kiintymyskäyttäytyminen aktivoituvat läpi elämän erityisesti kriisitilanteissa ja tuovat esiin kiintymyssuhteiden haasteet ja parhaimmillaan vahvuudet.

Erilaisia minäskeemoja

- Turvallisia:
- Olen arvokas omana itsenäni. Tunteillani on väliä. Ihmisiin voi luottaa.....
- Turvattomia:
- Ketään ei oikeasti kiinnosta. Kukaan ei voi minulle mitään. Minun täytyy selvittää yksin. Älä luota keneenkään...

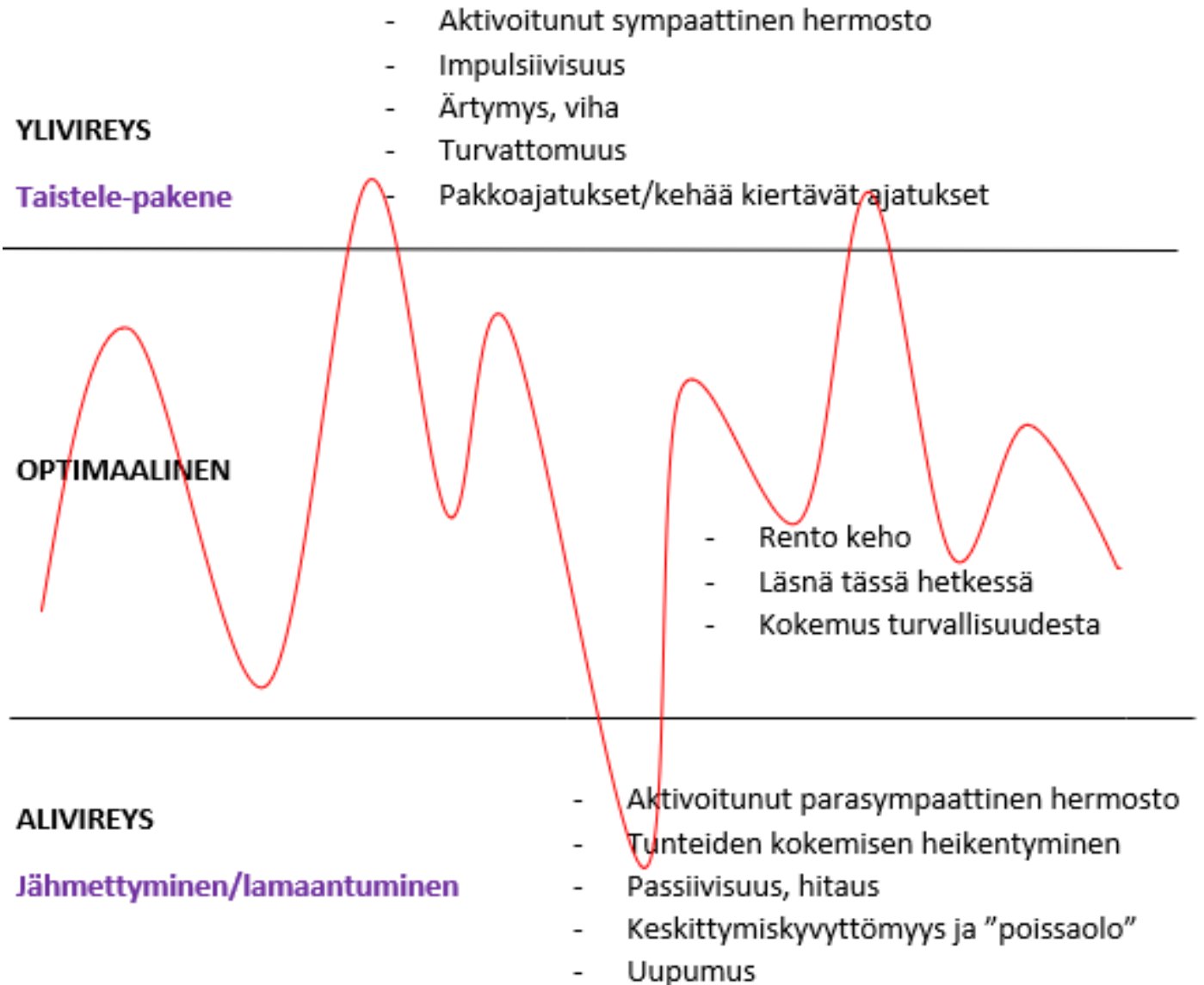

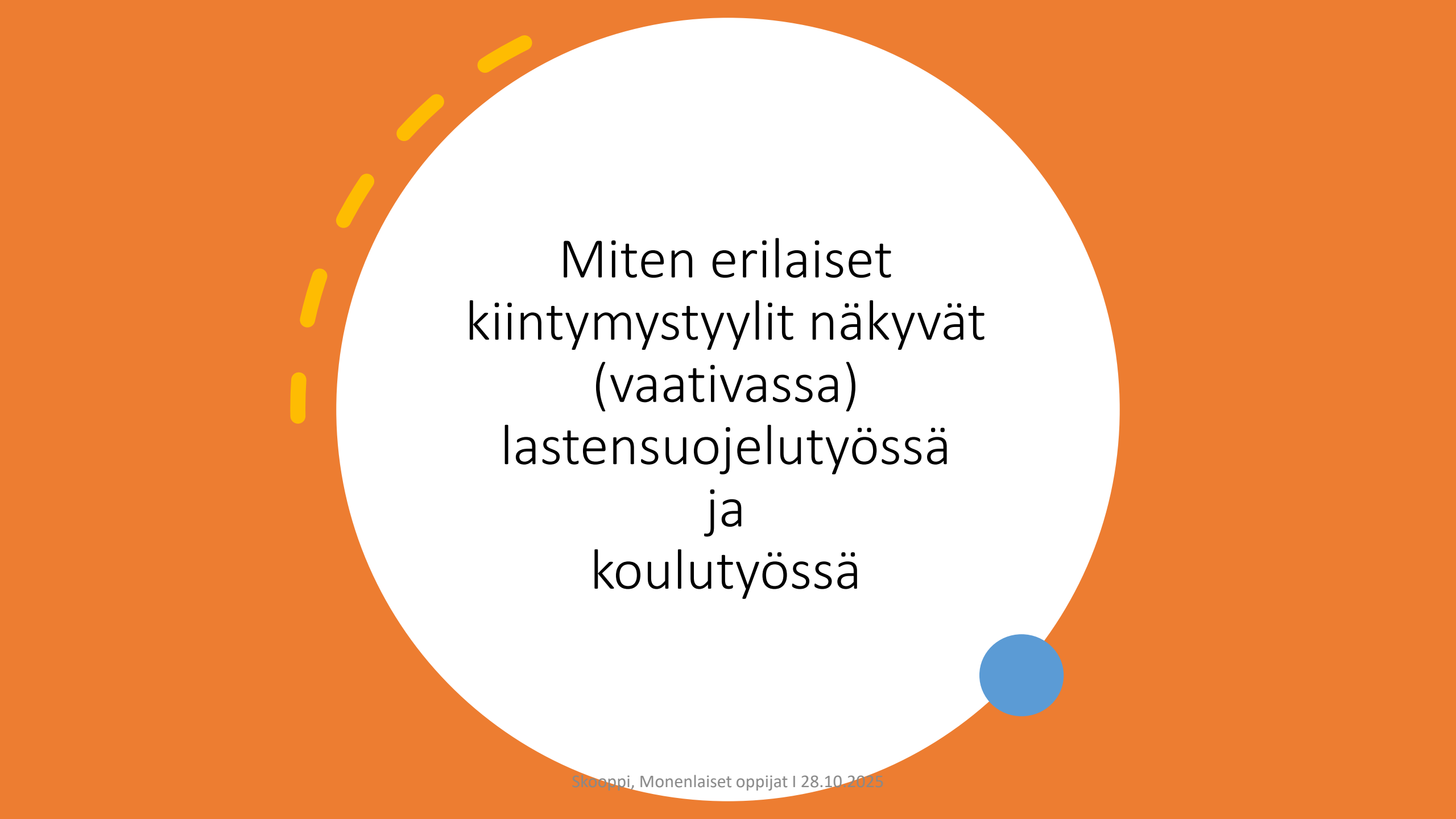
Kiintymyssuhteen **biologinen** perusta:

Kahden yksilön
hermostojen
kohtaamista ja
viestintää.

Kiintymyssuhteiden
laatu vaikuttaa
hermoston kehitykseen

Kiintymyssuhde vaikuttaa myös vireystilan säätelyn kehittymiseen

Miten erilaiset
kiintymystyyli­nit näkyvät
(vaativassa)
lastensuojelutyössä
ja
koulutyössä

Puuttuvat tai puutteelliset mielen rakenteet

- Syy-seuraussuhteet
- Tunteiden tunnistaminen ja säätely
- Pitkäjänteisyys ja palkkion odottaminen
- Luottamuksen kyky
- Aito empatiakyky, toisten ihmisten ymmärtäminen
- Mielen joustavuus tilannekohtaisesti jatkuu...

...Puuttuvat tai puutteelliset mielen rakenteet

- Moraalitaitojen kehitys
- Kyky pitää itsensä turvassa, tunnistaa vaara
- Kyky unelmoida ja uskoa tulevaisuuteen
- Vireystilan säätely!
- Dissosiointi (vaikuttaa merkittävästi myös oppimiseen)
- Yms. jne....

Kiintymyssuhde ei kuitenkaan ole ”kaiken teoria” (Sinkkonen)

Kehitykseen ja vuorovaikutustaitojen kehittymiseen vaikuttavat myös mm.

Geneettinen temperamentti

Neurologinen kehitys

Muut elämäkokemukset, erityisesti traumat

Muut merkittävät ihmissuhteet yms. yms.

Toipumisen avainsana: TURVALLISUUS

- Kun työskentelemme turvattomasti kiintyneiden lasten/nuorten kanssa on kuntouttavan työn punainen lanka turvallisuuden kokemuksen vahvistaminen. Tämä on keskeistä myös koulussa.
- Turvallinen vuorovaikutus mahdollistaa mentalisoinnin kehittymisen
- Traumainformoitu työote kaikessa työssä

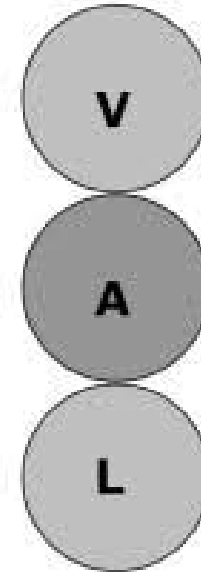

...turvallinen vuorovaikutus

- Turvallisuus syntyy sekä nähdyksi/kuulluksi tulemisen kokemuksesta ja hoivasta että eteenpäin kannustamisen tuomasta uskalluksen ja hallinnan tunteen kehittymisestä.
- Turvattoman nuoren tärkeä läksy on oppia, että rajat ja rakkaus mahtuvat samaan aikuiseen (ja itse asiassa juuri se tekee aikuisesta turvallisen).

Oman viireystilan ja tunteiden säätelyn merkitys

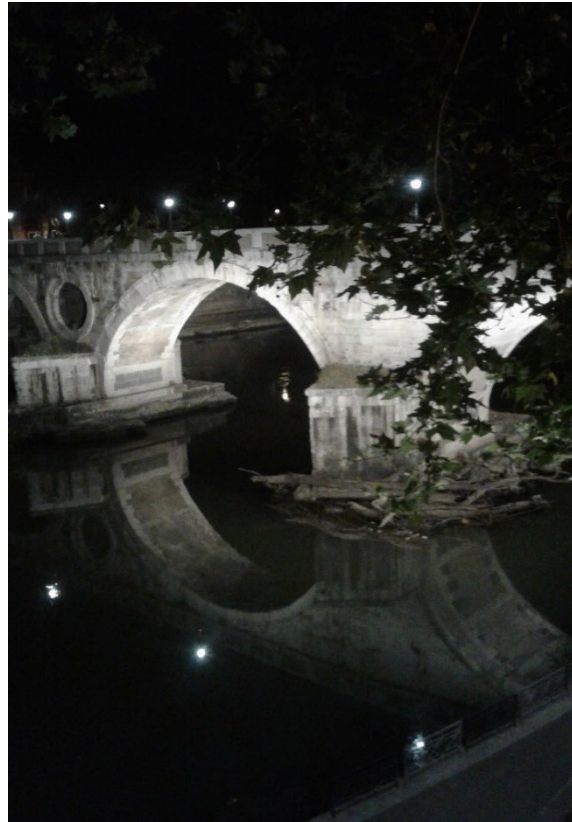

V
Vanhempi
(Parent)

A
Aikuisen
(Adult)

L
Lapsi
(Child)

Hoidollinen vuorovaikutus on sekä silta että instrumentti

KIITOS!
